

ΑΛΓΕΒΡΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ Ι

ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΦΥΛΛΑΔΙΟ 1

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Ν. Μαρμαρίδης - Α. Μπεληγιάννης

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

<http://users.uoi.gr/abeligia/AlgebraicStructures/ASI.html>

Τετάρτη 10 Οκτωβρίου 2012

Άσκηση 1. Στο σύνολο των πραγματικών αριθμών $\mathbb{R}$ ορίζουμε μια σχέση $\mathcal{R} \subseteq \mathbb{R} \times \mathbb{R}$ ως εξής:

$$x \sim_{\mathcal{R}} y \iff x - y \in \mathbb{Q}$$

Να δείξετε ότι η $\mathcal{R}$ είναι μια σχέση ισοδυναμίας στο $\mathbb{R}$, και να περιγράψετε το σύνολο πηλίκο $\mathbb{R}/\mathcal{R}$.

Άσκηση 2. Στο σύνολο των ρητών αριθμών $\mathbb{Q}$ ορίζουμε μια σχέση $\mathcal{R} \subseteq \mathbb{Q} \times \mathbb{Q}$ ως εξής:

$$x \sim_{\mathcal{R}} y \iff x - y \in \mathbb{Z}$$

Να δείξετε ότι η $\mathcal{R}$ είναι μια σχέση ισοδυναμίας στο $\mathbb{Q}$, και υπάρχει μια 1-1 και επί επεικόνιση

$$f: \mathbb{Q}/\mathcal{R} \rightarrow \mathbb{Q} \cap [0, 1)$$

Άσκηση 3. Θεωρούμε το υποσύνολο $\mathcal{S} = \{z \in \mathbb{C} \mid |z| = 1\}$ του συνόλου $\mathbb{C}^*$ των μη-μηδενικών μιγαδικών αριθμών. Στο $\mathbb{C}^*$ ορίζουμε μια σχέση $\mathcal{R}$ ως εξής:

$$z \sim_{\mathcal{R}} w \iff zw^{-1} \in \mathcal{S}$$

1. Να δείξετε ότι η $\mathcal{R}$ είναι μια σχέση ισοδυναμίας στο $\mathbb{C}^*$, και ακολούθως να περιγραφεί το σύνολο-πηλίκο $\mathbb{C}^*/\mathcal{R}$.
2. Είναι το υποσύνολο $\mathcal{S}$ κλειστό ως προς την πράξη πολλαπλασιασμού $\cdot$ στο σύνολο $\mathbb{C}^*$;
3. Είναι η πράξη πολλαπλασιασμού $\cdot$ στο σύνολο $\mathbb{C}^*$ συμβίβαστη με την σχέση ισοδυναμίας $\mathcal{R}$;

Άσκηση 4. Να εξεταστεί, ποια από τα ακόλουθα υποσύνολα τού καρτεσιανού γινομένου $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}$ ορίζουν μια σχέση ισοδυναμίας ϕ επί του συνόλου των ακεραίων αριθμών $\mathbb{Z}$ και για κάθε ϕ να προσδιοριστούν οι αντίστοιχες κλάσεις ισοδυναμίας καθώς και η προκύπτουσα διαμέριση του συνόλου $\mathbb{Z}$:

- (1) $g_1 = \{(z, z) \mid z \in \mathbb{Z}\}$,
- (2) $g_2 = \{(z, z + 1) \mid z \in \mathbb{Z}\}$,
- (3) $g_3 = \{(z + 1, z) \mid z \in \mathbb{Z}\}$,
- (4) $g_4 = g_1 \cup g_2$,
- (5) $g_5 = g_1 \cup g_2 \cup g_3$
- (6) $g_6 = \{(1, 2), (2, 3), (1, 3)\}$,
- (7) $g_7 = \{(1, 2), (2, 3), (1, 3), (2, 1), (3, 2), (3, 1)\}$,
- (8) $g_8 = g_1 \cup g_7$,
- (9) $g_9 = g_1 \cup g_7 \cup \{(7, 8), (8, 7)\}$,
- (10) $g_{10} = g_1 \cup g_7 \cup \{(3, 4), (4, 3)\}$.

Άσκηση 5. Έστω X ένα μη-κενό σύνολο και $\{\mathcal{R}_i\}_{i \in I}$ μια οικογένεια σχέσεων ισοδυναμίας επί του X .

1. Να δείξετε ότι η τομή $\mathcal{R} = \bigcap_{i \in I} \mathcal{R}_i$ είναι μια σχέση ισοδυναμίας επί του X .
2. Να εξετάσετε αν η ένωση $\mathcal{R}' = \bigcup_{i \in I} \mathcal{R}_i$ είναι σχέση ισοδυναμίας επί του X .

Άσκηση 6. Θεωρούμε το σύνολο $X = \{1, 2, 3, 4\}$.

1. Έστω η σχέση

$$\mathcal{R} = \{(1, 1), (2, 1), (3, 1), (2, 4), (4, 2), (3, 3), (4, 1), (2, 3)\} \subseteq X \times X$$

Να βρεθεί η μικρότερη σχέση ισοδυναμίας $\overline{\mathcal{R}}$ επί του X η οποία περιέχει τη σχέση $\mathcal{R}$.

2. Έστω η σχέση

$$\mathcal{R} = \{(1, 1), (2, 3), (4, 1)\} \subseteq X \times X$$

Να βρεθεί η μικρότερη σχέση ισοδυναμίας $\bar{\mathcal{R}}$ επί του X η οποία περιέχει τη σχέση $\mathcal{R}$.

Άσκηση 7. Να περιγραφούν όλες οι πιθανές σχέσεις ισοδυναμίας επί ενός συνόλου X με 1, 2, 3, και 4 στοιχεία.

Άσκηση 8. 1. Στο σύνολο $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$, όπου $\mathbb{N} = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$, ορίζουμε την ακόλουθη σχέση $\mathcal{R}$:

$$\forall (a, b), (c, d) \in \mathbb{N} \times \mathbb{N}: (a, b) \sim_{\mathcal{R}} (c, d) \iff a + d = b + c$$

Δείξτε ότι η $\mathcal{R}$ είναι μια σχέση ισοδυναμίας στο $\mathbb{N} \times \mathbb{N}$ και περιγράψτε το σύνολο πηλίκο $(\mathbb{N} \times \mathbb{N})/\mathcal{R}$.

2. Στο σύνολο $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}^*$ ορίζουμε την ακόλουθη σχέση $\mathcal{S}$:

$$\forall (x, y), (a, b) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}^*: (x, y) \sim_{\mathcal{S}} (a, b) \iff xb = ya$$

Δείξτε ότι η $\mathcal{S}$ είναι μια σχέση ισοδυναμίας στο $\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}^*$ και περιγράψτε το σύνολο πηλίκο $(\mathbb{Z} \times \mathbb{Z}^*)/\mathcal{S}$.

Άσκηση 9. Εξετάστε στις παρακάτω περιπτώσεις αν η διμελής πράξη $\star$ επί του συνόλου G είναι προσεταιριστική, μεταθετική, υπάρχει ουδέτερο στοιχείο, και αν κάθε στοιχείο έχει αντίστροφο.

- (1) $G = \mathbb{Z}$ και $a \star b = ab$.
- (2) $G = \mathbb{Z}$ και $a \star b = a - b$.
- (3) $G = \mathbb{R}^+$ και $a \star b = ab$.
- (4) $G = \mathbb{Q}$ και $a \star b = ab$.
- (5) $G = \mathbb{R}^*$ και $a \star b = ab$.
- (6) $G = \mathbb{Z}^+$ και $a \star b = 2^{ab}$.
- (7) $G = \mathbb{Z}^+$ και $a \star b = a^b$.
- (8) $G = \mathbb{C}$ και $a \star b = a + b$.

Άσκηση 10. Έστω $G = \mathbb{R} \setminus \{-1\}$ (δηλαδή G είναι το σύνολο όλων των πραγματικών αριθμών εκτός από το -1), και ορίζουμε

$$\forall x, y \in G: x \star y = x + y + xy$$

Να δείξετε ότι η παραπάνω απεικόνιση είναι μια πράξη επί του G . Να εξετασθεί αν η πράξη $\star$ είναι προσεταιριστική ή μεταθετική. Να εξετασθεί αν υπάρχει στοιχείο $e \in G$ έτσι ώστε: $x \star e = x = e \star x, \forall x \in G$. Αν ένα τέτοιο στοιχείο υπάρχει, είναι μοναδικό; Σ' αυτή την περίπτωση να εξετασθεί αν για κάθε $x \in G$, υπάρχει $y \in G$ έτσι ώστε: $x \star y = e = y \star x$. Τέλος να εξετασθεί αν η εξίσωση:

$$a \star x = b$$

έχει (μοναδική) λύση στο σύνολο G .

Άσκηση 11. Έστω ότι $\mathbb{K}$ συμβολίζει ένα από τα ακόλουθα σώματα $\mathbb{Q}, \mathbb{R}, \mathbb{C}$, και έστω $M_{m \times n}(\mathbb{K})$ το σύνολο των $m \times n$ πινάκων με στοιχεία από το $\mathbb{K}$. Υπενθυμίζουμε ότι δύο πίνακες $A, B \in M_{m \times n}(\mathbb{K})$ καλούνται **ισοδύναμοι** αν υπάρχει αντιστρέψιμος $n \times n$ πίνακας P και αντιστρέψιμος $m \times m$ πίνακας Q έτσι ώστε:

$$Q \cdot A \cdot P = B$$

Δείξτε ότι ορίζοντας:

$$A \sim B \iff \text{ο πίνακας } A \text{ είναι ισοδύναμος με τον } B$$

αποκτούμε μια σχέση ισοδυναμίας στο σύνολο $M_{m \times n}(\mathbb{K})$. Είναι η πρόσθεση, και ο πολλαπλασιασμός πινάκων (όταν $m = n$), συμβιβάσιμη πράξη με την σχέση ισοδυναμίας πινάκων;